

Helsingissä 22.10.2025

Asia: KAA 3/2025 vp Kissojen vapaana pitäminen kiellettävä / Kirjallinen asiantuntijalausunto SEY Suomen eläinsuojelu

Kannatamme kansalaisaloitteen tavoitetta kissojen vapaanpidon kieltämisestä, sillä vapaana ulkoilulla voi olla vahingollisia seurauksia niin kissayksilölle itselleen, kuin sen saaliksi joutuneille luonnonvaraisille eläimillekin. Kissoja jää auton alle kivuliaan tai kohtalokkain seurauksin. Tämä ilmiö näkyy jäsenyhdistyksissämme, joiden hoiviin loukkaantuneet kissat usein saapuvat. Eläinlääkärit hoitavat myös usein vapaana ulkoilevien kissojen tappeluissa saamia vammoja.

Myös seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta on esittänyt, että kissan vapaana ulkoilu Suomessa kiellettäisiin, koska se ei ole turvallista kissalle itselleen. Neuvottelukunnan mukaan vapaana ulkoilevia kissoja uhkaavat erilaiset vaarat ja eläinsuojelulliset ongelmat, kuten nälkiintyminen, taudit, säätilan vaikutukset kissan hyvinvointiin sekä liikenteen, muiden eläinten ja ihmisen aiheuttamat uhat kissojen hyvinvoinnille. Vapaana ulkoilevan kissan käytösmuutokset ja kipuoireet voivat jäädä huomaamatta, etenkin kun kipeä kissa hakeutuu usein piiloon eikä välttämättä palaa kotiin heti.

Vapaana ulkoilevat kissat saalistavat luonnoneläimiä, kuten lintuja, matelijoita ja jyrsijöitä. Suomessa tehdyn tutkimuksen mukaan kissat toivat keskimäärin neljä saaliseläintä kuukaudessa kotiin, mutta kissojen joukossa oli myös yksilöitä, jotka saalistivat huomattavasti enemmän (Kauhala 2015). Kissat eivät tuo kaikkia saalistamia eläimiä kotiin, joten todellisuudessa niiden tappamien eläinten määrä on suurempi. Luonnonvarakeskuksen ylläpitämän Vieraslaji.fi -sivuston mukaan kissat tappavat Suomessa yhteensä noin miljoona saaliseläintä kuukaudessa varsinkin lämpimänä vuodenaikana. Näistä vähintään 144 000 on lintuja (Kauhala 2015).

Perinteisesti varsinkin maaseudulla jyrsijöiden pyydystämisessä on hyödynnetty kissoja. Nykyisin SEY ei kuitenkaan suosittele kissojen käyttöä tähän tarkoitukseen. Sen sijaan suositellaan loukkuja sekä ennaltaehkäiseviä toimia, kuten rakennusten suojaamista. Kissa ei valikoi saalistaan, ja sen uhriksi voi päätyä jyrsijöiden lisäksi esimerkiksi lintuja, oravia tai matelijoita. Kissan käyttäminen ei myöskään ole eettinen tapa torjua jyrsijöitä: kissa saattaa leikkiä saalillaan ennen tappamista, mikä pitkittää saaliseläimen kärsimystä. Lisäksi kissat voivat altistua myrkyille ja loisille syödessään saalistamia jyrsijöitä.

SEYn mielestä kissoja tulisi ulkoiluttaa vain valvotusti, esimerkiksi ulkotarhassa tai valjaissa. Tällainen ulkoilu tukee sitä, että kissa pääsee toteuttamaan lajityypillistä käyttäytymistään. Sisäkissalle on järjestettävä virikkeitä ja leikkisaalistusmahdollisuuksia päivittäin. Kun kissojen valvottua ulkoilua normalisoidaan, myös kissojen arvostus yhteiskunnassa kasvaa. Monet kissoihin liittyvät ongelmat juontuvat kissan heikosta arvostuksesta. Kissan ajatellaan olevan helppo lemmikki, joka ei tarvitse kummoista hoitoa. Jos kissalle sattuu jotain, uuden saa halvalla.

Pidämme kansalaisaloitteen tavoitetta lainsäädännön selkeyttämisestä ja yhdenmukaistamisesta lähtökohtaisesti tervetulleena. Jo nyt vieraslajilain 3.1 §:n mukaan vieraslajia ei saa pitää, kasvattaa, istuttaa, kylvää tai muulla vastaavalla tavalla käsitellä siten, että se voi päästä ympäristöön. Kielto koskee yleisesti kaikenlaisia vieraslajeja eikä vain haitallisia vieraslajeja. Lemmikkikissa on luettu vieraslajiksi Luonnonvarakeskuksen ylläpitämällä Vieraslaji.fi -verkkosivulla. Julkisuudessa on esitetty erilaisia käsityksiä siitä, mitä vieraslajilain 3.1 §:n ympäristöön päästäminen tarkoittaa. On muun ohella ajateltu, että merkityksellistä olisi se, missä tarkoituksessa eläin päästetään ympäristöön. merkityksellistä olisi se, missä tarkoituksessa eläin päästetään ympäristöön. Käsityksemme mukaan riippumatta siitä, onko kissa päästetty ympäristöön pysyvästi vai hetkellisesti, kissaa ei ole mahdollista pitää vapaana ilman valvontaa siten, etteikö vapaana pitämiseen aina sisältyisi vieraslajilaissa 3.1 § tarkoitettu ympäristöön pääsemisen riski.

Muut nykyiset säännökset kytkemättömänä pitämisestä eivät tällä hetkellä ole kaikilta osin helposti tulkittavissa. Julkisessa keskustelussa kissojen vapaana pitämisen lainmukaisuudesta on esitetty hyvin ristiriitaisia tulkintoja. Jo nyt on useita eri lainsäädännön kohtia, joiden voidaan katsoa rajoittavan kissojen vapaana pitoa, kuten:

- Laki eläinten hyvinvoinnista
 - Karkaamisvaaran oltava mahdollisimman vähäinen (34 §)
 - Vahingoittumisen ennaltaehkäiseminen (20.2 §)
- Metsästyslaki (85 §)
 - Kotieläimeksi otetun kissan heitteillejätto on kielletty (85 §)
 - Lemmikkieläinten suojelua koskevan eurooppalaisen yleissopimus:
”Heitteillä oleva eläin tarkoittaa joko koditonta lemmikkieläintä tai sellaista lemmikkieläintä, joka on omistajansa tai haltijansa kotipiirin rajojen ulkopuolella, eikä kenenkään muun omistajan tai haltijan hallinnassa tai suorassa valvonnassa.”
- Järjestyslaki (14 §)
 - Kissan omistajan tai haltijan on pidettävä huolta siitä, ettei kissa pääse kytkemättömänä kuntopolulle tai muulle sen kaltaiselle juoksuradalle eikä lainkaan yleiselle uimarannalle, lasten leikkipaikaksi varatulle alueelle, toriaikana torille taikka yleiseen käyttöön kunnostetulle ladulle tai urheilukentälle, jollei se ole erikseen sallittua.

Kissojen vapaana ulkoilu aiheuttaa merkittäviä riskejä sekä kissojen että luonnoneläinten hyvinvoinnille. Lainsäädännön selkeyttäminen ja kissojen valvottuun ulkoiluun siirtyminen ovat askeleita kohti vastuullisempaa lemmikinpitoa. Siksi pidämme kansalaisaloitteen tavoitetta tärkeänä ja kannatettavana.

Pihla Markkola
asiantuntijatyön päällikkö
SEY Suomen Eläinsuojelu

